

at man ikke regner med mindre Enhed end 1 Maaned. Man faar aldrig Gage eller Embedsløn for mindre end 1 Maaned, enten for hele Maaned eller slet ikke. Det er nu engang Ordningen; det behøvede just ikke at være saaledes. Naar en Embedsmand har overlevet — jeg taler om Dødsfald — den 1ste i Maaned, faar han Gage for hele den Maaned, og der er ikke Noget at tilbagebetale, og den, som bliver udnævnt den 2den, faar ingen Gage før den 1ste i næste Maaned. Her kommer under alle Omstændigheder en ikke uvæsentlig retlig Forskjel frem, som ogsaa maa være traadt frem, dengang man havde Rigsraadernes Marsveberlag. Jeg anser det nemlig som aldeles utvivlsomt, skjøndt det ikke i den korte Tid har været mig muligt at klatte mig bestemte Oplysninger derom, at Rigsraaderne dengang fik deres aarlige Vederlag udbetalt efter Reglerne i Lov 30te Juni 1850 som Maanedsvederlag, og der vilde jo altsaa, mener jeg, under alle Omstændigheder blive en retlig Forskjel. Smidlerlid erkjender jeg, at det ikke er deri det Væsentlige ligger. Det Væsentlige ligger i dette sidste Spørgsmaal: hvad er egentlig Tanken, og fraviger man Tanken i Grundlovens Bestemmelser ved at gaa ind paa en saadan Ordning? Med Hensyn til Tanken er jeg ganske enig i, hvad der fra meget kompetent Side blev draget frem i Landsstinget, nemlig, at Tanken i Grundlovens Bestemmelser er Diætstykket, og jeg tror ogsaa, at man maa sige, at dagligt Vederlag kun er en Oversættelse af Diætstykket i Modsætning til Gagesystemet. Det tror jeg ganske vist, man maa erkjende, er Tanken; men hvad jeg derimod ikke kan erkjende, er, at Forskjellen mellem Diætstykket og Gagesystemet alene eller endog altid nødvendig beror derpaa, om Gagen er fast for den hele Tid, hvori Personen er i den paagjældende Stilling, medens Diæterne ere varierende efter Virksomhedstiden. Det at sige, at Forskjellen mellem Diætstykket og Gagesystemet er den samme som Forskjellen mellem Vederlag for Virksomhedstid og Vederlag for Stillingens Tid, tror jeg er at fremhæve et enkelt ganske vist mange Gange afgjørende og vigtigt Hensyn, men et Hensyn, som ikke al tid er afgjørende, som ikke nødvendigt behøver at være tilstede, og som kun ser paa en Del af Sagen. Jeg mener nemlig, at Forskjellen mellem Diætstykket og Gagesystemet er dybere. Ved Gagesystemet mener jeg, man forstaar det, at der gives Vederlag for et Arbejde, der forudsættes at være den paagjældende Persons egentlige Livsvirksomhed, som optager ham stadigt og vedvarende, og paa hvilket han bygger sin hele Livsvirksomhed, og paa hvilken han ved ogsaa særlig bygger sin Økonomi saaledes at der derfor ogsaa f. Ex. fra Statens Side ved Fastsættelsen af Embedsmandens Vederlag tages Hensyn til det

Spørgsmaal, hvorledes Personerne i deres hele økonomiske Forhold skulle være stillede — og det er ogsaa Noget, som paa det Alleromhyggeligste kom frem ved Forhandlingerne om Loven af 30te Juni 1850 — og at der ved Udbetalingen ogsaa tages Hensyn til, at en fornuftig Økonomi i sin Helhed fra den paagjældende Persons Side kan bygges derpaa. Derfor vil man have en Maanedsbetaling. Ved Diætstykket tror jeg, man forstaar et System, der giver Vederlag for et enkelt, forbigaaende, efter sin Natur ikke stadigt sig forsettende Arbejde, som ikke forudsættes at være den egentlige, eneste Livsopgave og heller ikke er eller forudsættes at være det egentlige — for nu at bruge et populært Udtryk — Levebrød; det vil sige altsaa Noget, hvorpaa den paagjældende Persons hele Økonomi er indrettet, og ved hvis Fastsættelse Staten derfor ikke tager Hensyn til, hvorledes man tænker sig, at de paagjældende Personers økonomiske Forhold i det Hele skulle være, men tager Hensyn til de enkelte, mere isolerede, økonomiske Fakta, som f. Ex. de Udgifter, man har, de Underholdspenge, der kræves, osv., der kan være en Flæthed af Momenter, og ved hvis Udbetaling der endelig heller ikke tages Hensyn til, om den paagjældende Person derved bliver overrasket i sin Økonomi eller ikke. Naar dette, som jeg tror, det er, er den almindelige Modsætning, der er mellem disse to Systemer, kan jeg saa godt erkjende, at det træder godt, stærkt og klart frem, at man har et Diætssystem, naar man siger: Diætstykket er netop for Virksomhedstiden, den er forskjellig fra Mandatstiden eller: Stillingens Tid. Men jeg tror ikke, at man kan sige, at man gaar over til Gagesystemet, fordi man indretter Vederlaget saaledes, at det udbetales for hele den Tid, hvori Stillingen varer, det tror jeg ikke. Jeg tror det ikke engang for Rigsraadets Vedkommende, at Regjeringen eller den lovgivende Magt nogensinde har erkjendt, at det faste aarlige Vederlag, som det hedder i Rigsraadsloven af 2den Oktober 1855 — var Gage. Ja, i Diskussionen dengang, i Pressen og i Forsamlingen o. s. v., under de heftige politiske Stridigheder, hed det idelig om Rigsraaderne, at de vare Levebrødsmand, og man mente da naturligvis dermed, at de havde deres Vederlag efter Gagesystemet; men jeg tror aldrig, de Herrer Medlemmer af Rigsraadet selv have erkjendt, at de vare Levebrødsmand, eller at man ved Lovens Givelse eller overhovedet fra nogen kompetent Side har erkjendt, at det var Gagesystemet, fordi man indrettebe det som et aarligt Vederlag, og det vilde ogsaa have været en daarlig Gage, et daarligt Levebrød, hvis det skulde forstaaes saaledes, thi det var kun 1000 Kr. om Aaret. Det tror jeg ikke, man kan lægge Vægt paa; men der er et andet Punkt, der ved Siden af en Mængde andre maa